

Percepcyjna i instrumentalna analiza barwy głosu

Maciej Karpiński, Instytut Językoznawstwa, Wydział Neofilologii UAM w Poznaniu

maciej.karpinski@amu.edu.pl

<http://maciejk-karpinski.home.amu.edu.pl>

Barwa głosu to złożone wrażenie percepcyjne, łączone z całym zbiorem parametrów sygnału mowy, a nawet warunkami jego percepcji czy nastawieniem słuchacza. Zjawisko to, ważne na segmentalnym i suprasegmentalnym poziomie wypowiedzi, współdecyduje o jej znaczeniu oraz o ocenie nadawcy komunikatu przez słuchacza. Barwę głosu opisuje się szeregiem określeń, odnosząc się niekiedy bardziej do cech charakteru lub stanu emocjonalnego samego mówcy (np. głos „złośliwy”, „dobrotliwy”, „oschły”) niż własności samego sygnału mowy (np. głos „wysoki”, „bezdźwięczny”). Czy tak niejasne kategorie można stosować w badaniach komunikacji językowej i czy możliwe jest ich konsekwentne powiązanie z mierzalnymi parametrami akustycznymi?

Uczestnicy kursu zdobędą podstawową wiedzę o możliwościach badania barwy głosu w wymiarze percepcyjnym i akustycznym. Dowiedzą się, jak konstruować badania percepcyjne barwy głosu i jak interpretować ich wyniki, w jaki sposób postrzeganie barwy głosu wiąże się z parametrami akustycznymi, które można zmierzyć w wypowiedzi. Przeprowadzą pomiary i analizy parametrów związanych z barwą głosu w programie Praat oraz zaprojektują testy percepcyjne. Poznają wybrane badania naukowe, w których podejmowano próby powiązania barwy głosu ze stanami emocjonalnymi, osobowością, kontekstem komunikacyjnym i z patologiami toru głosowego.

Wybrane pozycje literatury

- ANSI (1960) S1.1-1960, Acoustical terminology, New York: American National Standards Institute.
- Bhuta, T., Patrick, L., D. Garnett 2003. Automatic system to detect the type of voice pathology. *Journal of Voice*.
- Boersma, P., Weenink, D. Praat: doing phonetics by computer. [Online]
- Farrus, M., Hernando, J. & Ejarque, P. 2007. Jitter and Shimmer Measurements for Speaker Recognition. Proceedings of *INTERSPEECH 2007*, pp. 778–781.
- Felippe, Ana Clara Naufel de, Grillo, Maria Helena Marotti Martelletti, & Grechi, Thais Helena 2006. Standardization of acoustic measures for normal voice patterns. *Revista Brasileira de Otorrinolaringologia*, 72(5), pp. 659-664.
- Gelfer, M.P. 1988. Perceptual attributes of voice: Development and use of rating scales, *Journal of Voice*, 2, pp. 320-326.
- Kłaczyński, M. 2007. Zjawiska wibroakustyczne w torze głosowym. Dysertacja doktorska, AGH Kraków.
- Kreiman, J. & Gerratt, B.R. 1996. The perceptual structure of pathologic voice quality, *Journal of the Acoustical Society of America*, 100, pp. 1787-1795.
- Kreiman, J. & Gerratt, B. R. 1998. Validity of rating scale measures of voice quality, *Journal of the Acoustical Society of America*, 104, pp. 1598-1608.
- Kreiman, J. & Gerratt, B.R. 2000. Sources of listener disagreement in voice quality assessment, *Journal of the Acoustical Society of America*, 108, pp. 1867-1879.
- Kreiman, J. & Gerratt, B. R. 2005. Perception of aperiodicity in pathological voice, *Acoustical Society of America*, vol. 117, pp. 2201-2211.
- Kreiman, J., Gerratt, B.R. & Precoda, K. 1990. Listener experience and perception of voice quality, *Journal of Speech and Hearing Research*, 33, pp. 103-115.
- Kreiman, J., Gerratt, B.R., Precoda, K. & Berke, G.S. 1992. Individual differences in voice quality perception, *Journal of Speech and Hearing Research*, 35, pp. 512-520.
- Kreiman, J., Vanlacker-Sidtis, D., Gerratt, B. 2004. Defining and measuring sound quality, *From Sound to Sense*, MIT. Xue, S.A., Deliyski, D. 2001. Effects of Aging on selected voice parameters: Preliminary normative data and educational implications, *Educational Gerontology*, 27, pp. 159-168.
- Laver, J. 1980. *The Phonetic Description of Voice Quality*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Laver, J. Voice quality and indexical information.
- Oguz, H., Kilic, M., Safak, M. A. 2011. Comparison of results in two acoustic analysis programs: Praat and MDVP. *Turk J Med Sci*, 41 (5), pp. 835-841.